

ชื่อเรื่อง	บทบาทของสื่อในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม: กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตป่าสักชุมที่คินป่าจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวชิรา วชิรญาพิพัฒ์
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์นันครศรี รังkvัต

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร : กรณีศึกษาเกษตรกรในเขตป่าสักชุมที่คินป่าจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกร และบทบาทการให้ความรู้ของสื่อในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมทางด้านการให้ความรู้ การเกิดหัตถศึกษาและการเปลี่ยนหัตถศึกษา และการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือแนวปฏิบัติ ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาศัยในเขตป่าสักชุมที่คินป่าจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนประชากร 249 คน ขนาดตัวอย่าง 153 คน ได้ตัวอย่างจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ แสดงตาราง การแจกแจงแบบร้อยละ

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสามาชิกในครอบครัว จำนวน 4 คน รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 12,695 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกรรมในลักษณะเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว การเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน มีการเปิดรับสื่อในลักษณะเกษตรวิถีและโทรทัศน์มากที่สุด และจากกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อกลุ่ม จำนวน 114 คน เข้าร่วมสื่อกลุ่มประเทกการประชุมกันมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อบุคคล จำนวน 109 คน ได้พบปะหรือเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลประเภทผู้นำกลุ่มมากที่สุด

เกษตรกรเห็นว่าสื่อทุกประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อถือสุ่น และสื่อบุคคล มีบทบาทในการให้ความรู้ และวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่เกษตรกรมีพฤติกรรมการเปิดรับมากที่สุด คือ มีระยะเวลาและความถี่ในการเปิดรับมากกว่าสื่ออื่น ๆ แต่ไม่มีบทบาทในการเปลี่ยนหัตถศึกษา เป็นการพัฒนา และไม่สร้างความมั่งคงในอาชีพให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสื่อ เนื่องจากสารที่เกษตรกรรับจากสื่อวิถีเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม ในขณะที่สื่อกลุ่มประเทกการ

ฝึกอบรม เป็นสื่อที่มีบทบาทครบถ้วนค้าน คือ สามารถให้ความรู้ เปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนพฤติกรรม และสร้างความมุ่งหวังในอาชีพใหม่ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสื่อ ดังนั้น ควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการเกี่ยวกับการเกษตรกรรมในสื่อวิทยุ เพื่อให้เกษตรกรสนใจ และเกิดการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมจากวิทยุมากขึ้น และควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึง

จากการวิจัยพบว่าสื่อที่มีบทบาทในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม คือ สื่อบุคคล ประเภทเจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดิน โดยมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในการให้ความรู้ การจัดทำแหล่งเงินทุน การจัดทำพื้นที่-แม่พันธุ์กุ้ง และไก่ไข่ และการจัดหาตลาด

Title	Media Roles in Agricultural Occupation Development: a Case Study of Farmers in Pa-Chomtong Agricultural Land Reform Area, Chomtong District, Chiang Mai
Author	Miss Vachira Vachirajutipong
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Nakarate Rungkawat

ABSTRACT

This research aimed to study general conditions of farmers and the media roles in passing on knowledge for agricultural occupation development, attitude forming and changing, as well as changing in behavior and practices. The population used in this study was 249 farmers working on agricultural farms and living in Pa - Chomtong Agricultural Land Reform Area, Chomtong District, Chiang Mai. The samples were 153 farmers, 120 of whom, or 80 % were simply sampled. The data was collected by means of questionnaires, and analyzed by percentage and frequency.

The results revealed that most of the farmers were male, 49 years old on average, had completed primary education, had 4 family members and average monthly family income of 12,695 baht, and practiced monoculture. 120 samples obtained knowledge through radio and television most, 114 samples attended group meetings most, and 109 samples had meetings or participated in activities with personal media, namely group leaders, most.

The farmers' opinion was that all medias i.e. mass media, group media and personal media had roles in passing on knowledge and radio was the mass media which most of the farmers used : they had more time for listening than using other medias. But, it did not change their attitudes and behaviors and it did not bring about hope for their occupation as the information they received through radio was all about agricultural occupation development while group media i.e. training, performs the roles in changing attitudes and behavior as well as creating hope in a new occupation. Therefore, agricultural radio program presentation should be improved to the farmers' interest so that they can gain more information about agricultural occupation development. Also, they should be provided with greater opportunities to undergo training.

From this research, it was found that the media with greatest roles in agricultural occupation development was personal media i.e. land reform officers, playing the roles in passing on knowledge, seeking capital investment sources, supplying cattle breeds, supplying good breeds of frogs and layers, and seeking markets for products.

